Akademik Yazım & Sunum | Orta | Herkes

Akademik İngilizce Yazma İpuçları: Uluslararası Dergiler İçin Kurallar, Sık Hatalar ve Kontrol Listesi

Uluslararası dergiye İngilizce makale yazan araştırmacılar için temel kurallar, Türkçe konuşan yazarların en sık yaptığı hatalar ve düzeltilmiş örnekleri, bölümlere göre tense tablosu, adım adım gözden geçirme yöntemi ve dil düzeltme seçenekleri.

Zafer Hoca · Yayın: 04.04.2026 · 7 dk okuma

Kısaca: Uluslararası dergiler için iyi akademik İngilizce; nesnel bir ton, kanıtın gücüne uygun ihtiyatlı ifadeler (hedging), her bölüme uygun zaman (tense) kullanımı, bir paragrafta tek ana fikir ve kısa, açık cümleler demektir. Türk yazarların en sık hataları article (a/an/the) kullanımı, sayılamayan isimler, Türkçeden birebir çevrilmiş uzun cümleler ve "according to" tekrarıdır. Metni katman katman gözden geçirmek ve gerekirse dil düzeltmesi almak kabul şansını artırır.

Akademik İngilizce yazımı neden farklıdır?

Akademik İngilizce, günlük İngilizceden farklı bir dil düzeyidir (register): resmîdir, nesneldir, kesin terimler kullanır ve her iddiayı kanıta ya da kaynağa dayandırır. Argo, kısaltılmış biçimler ("don't", "it's") ve duygusal sıfatlar ("amazing", "huge problem") bu düzeyde yer almaz.

Dil sorunları tek başına ret nedeni olmayabilir; ama editör ve hakem için okumayı zorlaştırır, bulgularınızın değerini gölgeler ve "major revision" kararında "dil düzeltmesi alınmalı" notunu neredeyse garanti eder. Bu madde Türkçe düşünüp İngilizce yazan araştırmacılar için genel bir yol haritasıdır. Bölümlere göre hazır ifadeler arıyorsanız akademik İngilizce cümle kalıpları maddesine, Türkçe metinde üslup kuralları için akademik yazımda dil ve üslup maddesine bakın.

Akademik İngilizcenin 6 temel kuralı

1. Nesnel ton

Kişisel kanaat yerine bulguyu ve gerekçesini öne çıkarın. "I think this is very important" yerine "This finding is important because it challenges the assumption that..." yazın. Önem iddiasını sıfatla değil, gerekçeyle kurun.

2. Hedging: iddianın dozunu ayarlamak

Tek bir çalışma bir şeyi nadiren "kanıtlar". "This proves that..." yerine "These results suggest that...", "It appears that...", "may contribute to..." gibi ifadeler kanıtın gücünü dürüstçe yansıtır. Ancak her cümleyi yumuşatmak da metni kararsız gösterir; güçlü bulguyu güçlü, sınırlı bulguyu temkinli söyleyin. Ayrıntılar hedging maddesinde.

3. Aktif ve pasif yapıyı dengelemek

APA Style, mümkün olduğunda aktif yapının kullanılmasını öneriyor; aktif cümle daha doğrudan, açık ve kısadır. Pasif yapı ise eylemi yapandan çok eylemden etkilenen önemliyse, örneğin

yöntem bölümünde bir deney düzeneğini anlatırken uygundur ("Participants were randomly assigned to..."). Birinci şahıs ("we", tek yazarlıysanız "I") kullanımı alana ve dergiye göre değişir; hedef derginin yayımlanmış makalelerine bakarak karar verin. Konu passive voice maddesinde ayrıntılı anlatılıyor.

4. Kısa ve açık cümleler

Uzunluk için katı bir kural yoktur; ama yaygın bir öneri ortalama 15–20 kelime civarında kalmaktır. 40 kelimeyi aşan, üç yan cümleli bir cümleyi okur bir kez okuyup anlayamıyorsa ikiye bölün.

5. Bir paragraf, bir ana fikir

Her paragraf, ana fikri söyleyen bir konu cümlesiyle (topic sentence) başlasın; sonraki cümleler bu fikri kanıt, örnek ya da açıklamayla desteklesin. Paragraf kurgusunu akademik İngilizce paragraf yazma maddesinde bulabilirsiniz.

6. Kesin ve ölçülü sözcük seçimi

Günlük dildeki belirsiz sözcükler akademik metinde bilgi taşımaz. "A lot of studies" yerine "numerous studies" ya da daha iyisi "at least 12 studies" gibi somut bir ifade; "big effect" yerine "a large effect (d = 0.85)" gibi ölçüye bağlanmış bir ifade kullanın. "Things", "stuff", "nice", "very" gibi sözcükleri taslakta arayıp tek tek değiştirin.

Aynı kavram için metin boyunca aynı terimi kullanın. Türkçede tekrar kaçınılacak bir kusur gibi görülebilir; ama İngilizce bilimsel metinde "participants", "subjects", "respondents" ve "students" sözcüklerini aynı grup için dönüşümlü kullanmak, okura farklı gruplardan söz ediyormuşsunuz izlenimi verir. Terimi ilk geçtiği yerde tanımlayın, sonra değiştirmeyin.

Yerleşik terimleri de kontrol edin: Türkçedeki "ölçek geliştirme", "örneklem", "yordama" gibi terimlerin alanınızdaki yerleşik İngilizce karşılıklarını (scale development, sample, prediction) uluslararası yazından alın; sözlükten seçilen ve alanda kullanılmayan bir karşılık hakemin dikkatini dağıtır.

Türk yazarların en sık yaptığı hatalar

Aşağıdaki hatalar, Türkçenin yapısından kaynaklandığı için Türkçe konuşan yazarların metinlerinde sık görülür. Tabloda zayıf kullanım ve daha doğal karşılığı yan yana verilmiştir.

Hata türü	Zayıf kullanım	Daha doğal kullanım
Article eksikliği	Results showed that teacher plays important role.	The results showed that the teacher plays an important role.
Sayılamayan isimler	informations, researches, evidences	information, research (studies), evidence
Fiil–isim eşleşmesi	make a research, do an analysis of data	conduct research, analyse the data
Türkçeden birebir çeviri	In this study, it was aimed to examine...	This study aimed to examine... / This study examines...
"According to" tekrarı	According to Smith (2024)... According to Lee (2023)...	Smith (2024) argued that... Lee (2023) reported...

Hata türü	Zayıf kullanım	Daha doğal kullanım
Virgülle bağlanmış iki cümle	The sample was small, the results cannot be generalised.	The sample was small; therefore, the results cannot be generalised.
Belirsiz "it/this"	This shows that...	This difference shows that...

Article (a/an/the) için pratik kural

Okurun hangi şeyi kastettiğinizi bildiği durumda *the*; tekil ve sayılabilir bir şeyden ilk kez, genel olarak söz ediyorsanız *a/an*; çoğul ya da sayılamayan bir isimden genel anlamda söz ediyorsanız article kullanmayın ("Motivation affects achievement."). Kural basit görünse de istisnaları çoktur; şüphede kaldığınız ifadeyi alanınızdaki yayımlanmış makalelerde nasıl kullanıldığına bakarak kontrol edin.

Uzun Türkçe cümle yapısı

Türkçede fiil sonda olduğu için uzun, iç içe geçmiş cümleler doğal okunur. İngilizcede okur özneyi ve fiili başta görmek ister. Özneyi ve ana fiili cümlenin ilk kelimelerine yaklaştırın; ayrıntıları sonraki cümleye taşıyın.

Bölümlere göre tense ve örnek kalıplar

Zaman kullanımı bölümden bölüme değişir. Aşağıdaki tablo yaygın kullanımı özetler; dergi ve alan farklılıkları olabilir. Ayrıntılı açıklama akademik makalede tense kullanımı maddesinde.

Bölüm	Yaygın zaman	Örnek kalıp
Giriş	Present Simple (genel bilgi), Present Perfect (son dönem eğilim)	Despite growing interest in X, little is known about Y.
Literatür	Past Simple (belirli bir çalışma), Present Perfect (genel eğilim)	Several studies have examined... / Kaya (2023) found that...
Yöntem	Past Simple	Data were collected through semi-structured interviews.
Bulgular	Past Simple	A significant difference was found between the groups.
Tartışma	Present Simple (yorum), Past Simple (kendi bulgunuz)	This finding is consistent with... / A possible explanation is that...
Sonuç	Present Simple, gelecek için modal	Future research should examine...

Kalıp ezberlemek yerine kendi alanınızdan iyi yazılmış beş makaleyi seçip giriş ve tartışma bölümlerindeki cümle yapılarını not edin. Manchester Üniversitesi'nin Academic Phrasebank sitesi de işlevlere göre (temkinli dil, karşılaştırma, sonuç raporlama) düzenlenmiş ifadeler sunar. İfadeleri kalıp olarak kullanın, cümleleri kopyalamayın.

Adım adım: İngilizce makaleyi daha iyi yazmanın yolu

1. **Taslağı İngilizce kurun:** Önce Türkçe yazıp sonra çevirmek, Türkçe cümle yapısını İngilizceye taşır. Ana hatları (outline) doğrudan İngilizce yazın.
2. **Önce içerik, sonra dil:** İlk taslakta akışa odaklanın; dil düzeltmesini argüman yerine oturduktan sonra yapın.

3. **Katman katman gözden geçirin:** Bir okumada yapıyı (paragraf sırası, konu cümleleri), bir okumada cümleleri (uzunluk, özne–fiil), bir okumada sözcükleri (tekrar, belirsiz ifadeler), en son dilbilgisini kontrol edin.
4. **Sesli okuyun:** Nefesinizin yetmediği cümle muhtemelen fazla uzundur.
5. **Kullanımı doğrulayın:** Emin olmadığınız bir ifadeyi tırnak içinde Google Scholar'da aratıp alanınızda nasıl kullanıldığına bakın.
6. **Başka gözle okutun:** Alanınızdan, İngilizcesi güçlü bir meslektaşın okuması çoğu zaman en verimli düzeltmedir.
7. **Derginin yazım kurallarını uygulayın:** İngiliz ya da Amerikan yazımı (analyse/analyze), kaynak stili ve kelime sınırı dergiye göre değişir; metin içinde tutarlı olun.

Kendi cümlelerinizle yeniden ifade etme becerisi hem dili hem de intihal riskini doğrudan etkiler; bu konuda paraphrase teknikleri maddesine bakabilirsiniz.

Dil düzeltme araçları ve profesyonel hizmetler

Dilbilgisi ve stil araçları: Grammarly gibi araçlar temel dilbilgisi, noktalama ve stil önerileri sunar; başlangıç için yeterlidir ama her öneriyi körü körüne kabul etmeyin, özellikle terimleri ve istatistik ifadelerini değiştirebilirler. Writefull ise akademik metinlere odaklanır ve LaTeX/Overleaf ile birlikte kullanılabilir.

Profesyonel düzeltme (editing): Enago, Editage, AJE gibi firmalar akademik makale dil düzeltmesi hizmeti verir. Ücret metnin uzunluğuna, hizmet düzeyine ve teslim süresine göre değişir; yaklaşık 200–600 USD aralığından söz edilir, güncel fiyatı firmalardan öğrenin. Bazı dergi yayıncıları da kendi düzeltme hizmetlerini önerir. Düzeltme hizmeti kabulü garanti etmez.

Yapay zekâ araçları: Dil düzeltmesi için kullanılabilirler; ancak yayıncıların yapay zekâ politikaları farklıdır. Çoğu dergi yapay zekânın yazar olarak gösterilmesini kabul etmez ve kullanımın belirtilmesini ister. Gönderimden önce derginin politikasını okuyun; ayrıntılar için lisansüstü eğitimde yapay zekâ araçları maddesine bakın.

Yayımlanmamış makalenizi bir araca yüklemeden önce o aracın veriyi nasıl sakladığını ve kullandığını kontrol edin. Hakemliğini yaptığınız bir makaleyi yapay zekâ aracına yüklemek ise gizlilik ilkesini çiğner.

Göndermeden önce dil kontrol listesi

- Başlık ve özet (abstract) derginin kelime sınırına uyuyor mu, ana bulguyu açıkça söylüyor mu?
- Her paragraf bir konu cümlesiyle başlıyor mu?
- Yöntem ve bulgular bölümünde zaman kullanımı tutarlı mı?
- "Prove", "clearly", "obviously" gibi fazla iddialı sözcükler ayıklandı mı?
- Kısaltmalar ilk geçtikleri yerde açıldı mı?
- İngiliz ve Amerikan yazımı karışık mı (behaviour/behavior)?
- Rakamlar, istatistik sembolleri ve tablo atıfları derginin stiline uygun mu?
- Türkçe terimlerin İngilizce karşılıkları alan yazınındaki yerleşik terimlerle aynı mı?

Özet (abstract) ve başlık, editörün ilk okuduğu kısımlardır; dil kontrolüne bu iki bölümden başlamak, en çok görülen yeri en iyi hâle getirmenizi sağlar.

Kaynaklar ve resmî bağlantılar

- APA Style: Active and Passive Voice
- University of Manchester: Academic Phrasebank
- APA Style

Etiketler: #Akademik İngilizce #Makale #Strateji

YDS/YÖKDİL barajı akademik kariyerinizi engellemesin. Zafer Hoca kursları: zaferhoca.com.tr/magaza